

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/85/2021
Identifikačné číslo spisu:	7816207545
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7816207545.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpeného Erben & Erben, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Mostová 2, 811 02 Bratislava, IČO: 35 724 111, proti žalovanému CARNEX s.r.o., so sídlom Priemyselná 2, 071 01 Michalovce, IČO: 31 688 381, zastúpenému JUDr. Danicou Holováčovou, advokátkou so sídlom Čajakova 5, 040 01 Košice, o neúčinnosť právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 4C/158/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16. decembra 2020 sp. zn. 11Co/362/2019 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobca m á voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 14. mája 2019 sp. zn. 4C/158/2016 rozhodol, že kúpna zmluva, ktorou boli prevedené nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom v katastri nehnuteľností Okresným úradom Rožňava, katastrálnym odborom, okres: Z., obec: Z., katastrálne územie: Z.Ň. ako parcely registra „C“, spoluvlastnícky podiel: 1/2, evidované na katastrálnej mape ako: pozemok - parcela s parcelným číslom: XXXX/XX, o výmere 719 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, spôsob využitia pozemku: pozemok, na ktorom je dvor, umiestnenie pozemku: pozemok je umiestnený v zastavanom území obce, pozemok - parcela s parcelným číslom: XXXX/XX, o výmere 281 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, spôsob využitia pozemku: pozemok, na ktorom je rozostavaná stavba, umiestnenie pozemku: pozemok je umiestnený v zastavanom území obce; zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom v katastri nehnuteľností Okresným úradom Rožňava, katastrálnym odborom, okres: Z., obec: Z., katastrálne územie: Z.Ň., ako parcely registra „C“, spoluvlastnícky podiel: 1/1, evidované na katastrálnej mape ako pozemok - parcela s parcelným číslom: XXXX/XX, o výmere 384 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, spôsob využitia pozemku: pozemok, na ktorom je dvor, umiestnenie

pozemku: pozemok je umiestnený v zastavanom území obce, stavba, popis stavby: rozostavaná budova, na parcele č. XXXX/XX, druh stavby: rozostavaná budova, umiestnenie: stavba postavená na zemskom povrchu, zo dňa 06.07.2016, spolu s návrhom na vklad v znení Dodatku č. 1 zo dňa 15.08.2016 uzavretá medzi spoločnosťou CARNEX, spoločnosť s ručením obmedzeným, Parchovany, IČO: 31 688 381, so sídlom Priemyselná 2, Michalovce 071 01, Slovenská republika, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Košice I, oddiel: Sro, vložka č. 4487/V a Z. Z., r. č. XXXXXX/XXXX, bytom T. XX, XXX XX Z., štátny občan SR a L. Z., r. č. XXXXXX/XXXX, bytom T. XX, XXX XX Z.N., štátny občan SR, je voči žalobcovi neúčinným právnym úkonom (I. výrok). Žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania proti žalovanému s tým, že o výške týchto trov súd rozhodne osobitným uznesením (II. výrok). Z dôvodov rozsudku vyplýva, že pôvodný žalobca S Slovensko, spol. s r. o., Bratislava, IČO: 35 812 419 požadoval vyslovenie neúčinnosti vo výroku rozsudku označenej kúpnej zmluvy. Súd prvej inštancie aplikoval § 42a ods. 1, 2, § 42b ods. 2 Občianskeho zákonníka a ustanovenia § 149, § 150 ods. 1, 2, § 151 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Na základe vykonaného dokazovania (kúpnu zmluvou zo dňa 06.07.2016 uzavretou medzi predávajúcimi Z. Z. a L. Z. a kupujúcim CARNEX s.r.o., Parchovany, dodatkom č. 1 k tejto kúpnej zmluve zo dňa 15.08.2016, návrhom na vklad vlastníckeho práva zo dňa 06.07.2016, rozhodnutím Okresného úradu Rožňava, katastrálneho odboru o povolení vkladu vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam pod č. V 1396/2016 zo dňa 18.08.2016, rozhodcovským rozsudkom Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave sp. zn. Rsp V-10/2015 zo dňa 18.03.2016, právoplatným dňa 09.05.2016 a vykonateľným dňa 13.05.2016, upovedomením o začatí exekúcie zo dňa 08.08.2016 sp. zn. EX 69/2016) okresný súd konštatoval, že žalobca preukázal úmysel žalovaného (povinného) ukrátiť žalobcu a že tento úmysel musel byť žalovanému známy. V čase uzavretia odporovaného úkonu a jeho dodatku (kúpna zmluva s dodatkom) mal povinný vedomosť o začatí exekúcie (o svojej povinnosti plniť žalobcovi mal vedomosť už právoplatným rozhodcovským rozsudkom). Žalovaný nespĺnil finančný záväzok, vyplývajúci mu z kúpnej zmluvy (opak nepreukázal). Predávajúci (dlžník žalobcu) sa od žalovaného ani nedomáhal vyplatenia kúpnej ceny (resp. nebol preukázaný ani tvrdený opak). Žalovaný mal možnosť dostupným, jednoduchým spôsobom zistiť, či voči predávajúcemu nie je vedená exekúcia (hoci mu táto povinnosť nevyplyva zo zákona). Súd prvej inštancie označil za neštandardný spôsob výplaty dohodnutej kúpnej ceny 130.000,- eur pri podpise zmluvy (bez bližšieho určenia a bez uvedenia čísla účtu), teda v hotovosti, čo odporuje zákonu, čo muselo byť obom stranám kúpnej zmluvy známe. Tvrdenie žalovaného, že tento samotný fakt nespôsobuje neplatnosť právneho úkonu (žalobca sa neplatnosti nedomáhal) je pravdivé, ale v konečnom dôsledku tento postup žalovaného a dlžníka žalobcu nasvedčuje tomu, že je daná a preukázaná vedomosť tretej osoby (žalovaného) o úmysle dlžníka žalobcu ukrátiť svojho veriteľa. Najmä v tomto konaní žalovaného ako kupujúceho okresný súd videl jeho vedomosť o úmysle dlžníka (predávajúceho) ukrátiť žalobcu (veriteľa). Súd prvej inštancie žalobe vyhovel majúci za to, že žalobca preukázal dôvody odporovateľnosti právneho úkonu v zmysle § 42a ods. 2 prvej vety Občianskeho zákonníka (ďalej tiež „OZ“). Uviedol, že úmysel dlžníka ukrátiť odporovateľným právnym úkonom uspokojenie veriteľa je charakteristickým prvkom objektívneho odporového práva a vo vzťahu k záväznému deklarovaniu relatívnej neúčinnosti úkonu predstavuje kritérium zásadného významu. Pri podpornej aplikácii trestnoprávnej terminológie stačí nepriamy úmysel, teda ak dlžník vedel, že svojím úkonom ukracuje uspokojenie veriteľovej pohľadávky a pre prípad, že takýto následok reálne nastane, bol s tým uzročený. Právna úprava rozlišuje medzi ukracujúcimi úkonmi, ktoré dlžník urobil v prospech osoby jemu blízkej a v prospech osoby, ktorá tento status nespĺňa. Pokiaľ veriteľ odporuje právnemu úkonu dlžníka, ktorým bol v posledných troch rokoch prevedený jeho exekvovaný majetok na tretiu osobu nespĺňajúcu kritériá podľa ods. 3 a 4 §-u 42a, je povinný v konaní tvrdiť a preukázať ukracujúci úmysel dlžníka a kumulatívne aj to, že daný úmysel musel byť tretej osobe známy. Ukracujúci úmysel dlžníka sa pritom nemusí bezprostredne vzťahovať na žalobcu, mohol pôvodne smerovať aj k ukráteniu iného dlžníkovho veriteľa, pokiaľ jeho účinky negatívne dopadajú aj na samotného žalujúceho veriteľa. Dlžník navyše nemôže konať výlučne s týmto úmyslom a ukrátenie uspokojenia veriteľovej pohľadávky nemusí byť jediným cieľom odporovateľného právneho úkonu. Stačí vedomosť dlžníka o ukrátení veriteľa, a to aj v prípade, ak odporovateľným právnym úkonom plní dlžník svoju právnu alebo morálnu povinnosť. Ukracujúci úmysel dlžníka nemôže súd v týchto prípadoch prezumovať, ale žalobcom tvrdené konanie je povinný dôsledne vyhodnotiť v nadväznosti na vykonané dokazovanie a celkové súvislosti

prejednávaneho prípadu. S poukazom na § 153 ods. 1 - 3 CSP okresný súd uviedol, že nevykonával žalovaným navrhnutý dôkaz - výsluch konateľa žalovaného v rozhodnom čase E. W., pretože ako prostriedok procesnej obrany žalovaného nebol uplatnený včas aj vzhľadom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Jeho vypočutie by vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania, čo vzhľadom na postup a postoj žalovaného v konaní (odročovanie viacerých pojednávaní z dôvodov na strane žalovaného a žiadosť o poskytnutie dodatočnej lehoty na predloženie listinného dôkazu žiadaného žalobcom, ktorý napokon predložený nebol) viedlo k tomu, že súd prvej inštancie tento dôkaz navrhnutý žalovaným nevykonával. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal v konaní plný úspech, priznal plnú náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 16.12.2020 sp. zn. 11Co/362/2019 na základe odvolania žalovaného potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, uplatnené odvolacie dôvody nie sú preukázané a rozsudok je vecne správny. V dôvodoch rozsudku odvolací súd zopakoval skutkové zistenia súdu prvej inštancie, že rozsudkom Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave sp. zn. Rsp V-10/2015, právoplatným dňa 09.05.2016, bola žalovaným React Trading s.r.o. a Z. Z. uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi S Slovensko, spol. s r.o. sumu 122.390,34 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % zo sumy 161.844,34 eur od 13.10.2014 do 12.02.2016, t. j. 17.383,19 eur a 9,05 % zo sumy 122.390,34 eur od 15.02.2016 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozhodcovského rozhodnutia a povinnosť nahradiť trovy konania v sume 16.978,61 eur vrátane DPH a trovy právneho zastúpenia v sume 5.513,64 eur vrátane DPH spolu s paušálnou náhradou vo výške 40 eur na účet právneho zástupcu žalobcu do 3 dní od právoplatnosti rozhodcovského rozhodnutia. Ani jeden z dlžníkov povinnosť uloženú právoplatným a vykonateľným rozhodcovským rozsudkom dobrovoľne nesplnil, preto spoločnosť S Slovensko, spol. s r.o., Bratislava podala návrh na vykonanie exekúcie súdному exekútorovi JUDr. Petrovi Stodolovi. Na základe návrhu z 30.05.2016 je vedená exekúcia pod sp. zn. EX 69/2016, v rámci ktorej súdny exekútor dňa 08.08.2016 vydal upovedomenia o začatí exekúcie sp. zn. EX 69/2016-16 a sp. zn. EX 69/2016-18. Počas prebiehajúcej exekúcie sa žalobca (ako oprávnený v exekúcii) dozvedel, že povinný Z. Z. previedol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam kúpnu zmluvou zo 06.07.2016 v znení jej dodatku č. 1 z 15.08.2016 na CARNEX, s.r.o., Parchovany, IČO: 31 688 381. Žalobca tvrdil účelovosť tohto prevodu a zámer znemožniť vymoženie jeho pohľadávky, čím ho povinný úmyselne ukrátil, nakoľko mu bol známy právny stav, a to rozhodcovský rozsudok aj začatá exekúcia. Dodatok ku kúpnej zmluve bol podpísaný dňa 15.08.2016, v čase, keď bolo povinnému známe začatie exekúcie. Rozhodnutie, ktorým povolil Okresný úrad Rožňava, katastrálny odbor vklad, bolo zo dňa 18.08.2016. Žalovaný mal podľa kúpnej zmluvy odovzdať kúpnu cenu pri podpise kúpnej zmluvy. V tejto súvislosti žalobca dôvodil, že podľa § 4 ods. 1 zákona č. 394/2012 Z. z. je zakázaná platba v hotovosti, hodnota ktorej prevyšuje 5.000,- eur, preto k vyplateniu kúpnej ceny nemohlo dôjsť v hotovosti. Exekučným šetrením bolo zistené, že kúpna cena nie je pripísaná na účet povinného. Ani exekútor finančné prostriedky za prevod nehnuteľností u povinného nezistil.

2.1. Pokiaľ žalovaný v odvolaní namietol nevykonanie dôkazu výpoveďou konateľa žalovaného, odvolací súd odkázal na rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý sa s touto námietkou dostatočne vysporiadal. Podľa § 153 ods. 1, 2 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. Súd prvej inštancie ako podstatnú riešil otázku vyplatenia kúpnej ceny žalovaným dlžníkovi žalobcu. Súd prvej inštancie po pojednávaní dňa 15.05.2018 vyzval listom z 28.05.2018 žalovaného, aby preukázal túto skutočnosť v lehote 10 dní. Žalovaný nereagoval, preto ho okresný súd urgoval listom z 19.06.2018. Žalovaný prostredníctvom svojej advokátky požiadal o predĺženie lehoty do 31.08.2018, a pretože aj po uplynutí tejto lehoty bol nečinný, urgoval ho okresný súd (bezvýsledne) opätovne listom z 21.09.2018. Následne na pojednávaní dňa 16.04.2019 navrhol zástupca žalovaného v súvislosti s odplatnosťou kúpnej zmluvy vypočúť konateľa žalovaného, ktorým bol v tom čase podľa jeho tvrdenia E. W., s tým, že ponecháva na súd, či vykoná tento dôkaz. Odvolací

súd poukázal na to, že žalovaný nekonal v súlade s § 153 ods. 1, 2 CSP a tento prostriedok procesnej obrany neuplatnil včas. V súvislosti s uvedeným poznamenal, že podľa obchodného registra v čase uzavretia kúpnej zmluvy dňa 06.07.2016 v znení dodatku č. 1 z 15.08.2016 konateľom žalovaného nebol E. W. (konateľom sa stal 21.10.2016), ale T. Z., čo vyplýva aj zo samotnej kúpnej zmluvy. Správne preto súd prvej inštancie (okrem dôvodov vyplývajúcich z § 153 ods. 1, 2 CSP) nevykonával dôkaz navrhnutý žalovaným - vypočutie E. W. ako konateľa žalovaného, keď tento nebol účastný pri uzavretí kúpnej zmluvy a v čase jej uzavretia nefiguroval ako spoločník ani ako konateľ žalovaného. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP teda naplnený nebol.

2.2. Odvolací súd označil za významné posúdiť, za akých predpokladov dochádza podľa ust. § 42a OZ k ukráteniu uspokojenia veriteľovej vymáhateľnej pohľadávky v dôsledku právneho úkonu, ktorým dlžník predal svoju (nehnuteľnú) vec inému (konkrétne žalovanému v tomto konaní). Zmyslom odporovacej žaloby je z pohľadu žalujúceho veriteľa dosiahnuť rozhodnutie súdu, ktorým je určené, že voči nemu je neúčinný dlžníkov právny úkon. Rozhodnutie súdu, ktorým vyhovie takejto žalobe, je podkladom, aby sa veriteľ mohol domáhať nariadenia výkonu rozhodnutia postihnutím toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z majetku dlžníka.

2.3. Právny úkon, ktorým dlžník previedol svoju vec na iného, ukracuje uspokojenie pohľadávky veriteľa vtedy, ak vedie k zmenšeniu majetku dlžníka a veriteľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku dlžníka. V prejednávanej veci dlžník Z. Z., ktorý mal povinnosť plniť žalobcovi na základe právoplatného rozhodcovského rozsudku Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory č. Rsp V-10/2015 z 18.03.2016, svoju povinnosť dobrovoľne neplnil a v čase existencie svojho záväzku voči žalobcovi predal svoj nehnuteľný majetok kúpnu zmluvou zo 06.07.2016 v znení dodatku z 15.08.2016. V exekučnom konaní pohľadávka žalobcu z iného majetku dlžníka nebola uspokojená.

2.4. V súvislosti s predajom nehnuteľností dlžníkom odvolací súd považoval za potrebné uviesť, že pokiaľ dlžníkov právny úkon nemal za následok zmenšenie jeho majetku, lebo za predanú nehnuteľnosť obdržal dohodnutú cenu, alebo mu za ne inak bola poskytnutá primeraná (rovnocenná) náhrada, nedošlo k ukráteniu uspokojenia veriteľovej pohľadávky, lebo nenastalo v dôsledku tzv. ekvivalentného právneho úkonu zmenšenie dlžníkovho majetku. Pre záver, že sa dlžníkov majetok následkom predaja veci neznižil, nie je bez ďalšieho významný len obsah samotnej zmluvy. O tzv. ekvivalentný právny úkon dlžníka ide len vtedy, ak za predanú nehnuteľnosť dlžník skutočne, reálne, dostal jej obvyklú cenu alebo inú skutočne primeranú (rovnocennú) náhradu. Pokiaľ dlžník neobdrží za predané nehnuteľnosti obvyklú resp. adekvátnu cenu, lebo kupujúci mu ju nevyplatí, dlžník to nenamietá, nedomáha sa z tohto dôvodu napr. relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy, dochádza k ukráteniu uspokojenia vymáhateľnej pohľadávky veriteľa. Z hľadiska odporovateľnosti právneho úkonu je rozhodujúci stav majetku dlžníka po vykonaní tohto právneho úkonu. V záujme žalovaného bolo preukázať, že v kúpnej zmluve dohodnutú cenu nehnuteľnosti dlžníkovi vyplatil, keďže v takomto prípade by nedošlo k zmenšeniu dlžníkovho majetku (ktoré je podstatným predpokladom úspešnosti odporovacej žaloby). Žalobca, ktorý nebol účastníkom kúpnej zmluvy, nemal ne/vyplatenie kúpnej ceny zo zmluvy uzavretej medzi dlžníkom a žalovaným ako preukázať. Žalovaný, ktorý tak mohol urobiť, však skutočné, reálne vyplatenie dohodnutej kúpnej ceny (mala byť vyplatená pri podpise kúpnej zmluvy) žiadnym spôsobom nepreukázal a podľa žalobcu, ktorého tvrdenie žalovaný nevyvrátil, ani súdny exekútor, ktorý vykonal šetrenie, finančné prostriedky za prevod nehnuteľnosti u dlžníka nezistil.

2.5. Správanie dlžníka, ktorý dobrovoľne neuhradil svoj záväzok vyplývajúci z vymáhateľného rozhodnutia, ale naopak, v krátkom čase po vzniku tohto záväzku pristúpil k predaju svojich jediných nehnuteľností (samotný dlžník v exekučnom konaní uviedol, že inými nehnuteľnosťami nedisponuje), za ktoré mu podľa dôkaznej situácie v spise nebola vyplatená dohodnutá kúpna cena (dlžník ani po predaji svojich nehnuteľností záväzok voči veriteľovi dobrovoľne neplnil) a jej vyplatenia sa žiadnym spôsobom od kupujúceho nedomáhal, nemožno posúdiť inak, než že týmto úkonom chcel zabrániť, aby z týchto nehnuteľností došlo k plneniu v prospech veriteľa.

2.6. Posúdenie otázky, či úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa odporovateľným právnym úkonom bol známy druhej strane právneho úkonu, spočíva v každom jednotlivom prípade na individuálnych, konkrétnych skutkových okolnostiach a ich posúdení vo vzájomnej súvislosti. Úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa nemusí kupujúci poznať priamo, ale z okolností, ktorých prostredníctvom sa vnútorný psychický stav dlžníka k jeho právneho úkonu prejavuje navonok. Každý kupujúci, zvlášť pred kúpou nehnuteľnosti, je nepochybne prirodzene opatrný, dôkladne preveruje a zisťuje právny ako aj reálny stav kupovanej

nehnuteľnosti, okrem iného aj preto, aby zistil primeranosť ceny aj to, či ju vie hneď využiť na účel, na ktorý ju kupuje a aj to, aby zistil, či na nehnuteľnosti neviaznu ťarchy alebo bremená, ktoré by ho v prípade kúpy zaťažili nejakými povinnosťami a v prípade, že to tak je, bolo by nelogické, keby sa nezaujímal o dôvod, ktorý vedie predávajúceho k predaju takto zaťaženej nehnuteľnosti. Berúc do úvahy, že žalovaný kúpil nehnuteľnosť, na ktorej bolo záložné právo v prospech banky, keď nebolo preukázané vyplatenie kúpnej ceny za nehnuteľnosť dlžníkovi, žalovanému muselo byť zrejmé, resp. bol uzrozumený s tým, že predávajúci sa zbavuje nehnuteľného majetku, aby ukrátil veriteľov.

2.7. V súvislosti s tým, že medzičasom bol zo strany VÚB banky realizovaný výkon záložného práva a žalovaný už nie je vlastníkom nehnuteľností, odvolací súd odkázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/101/2017 z 27.02.2020, podľa ktorého „Súd nemôže žalobu o vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu zamietnuť z dôvodu, že prichádza do úvahy iba žaloba na plnenie v zmysle § 42b ods. 4 veta za bodkočiarkou OZ. Žaloba na plnenie totiž nie je odporovacou žalobou v zmysle § 42b ods. 1 OZ. Ak súd zamietnutie žaloby o vyslovenie neúčinnosti predmetného právneho úkonu odôvodnil výlučne nemožnosťou uspokojenia sa veriteľa z tohto práva, rozhodol nesprávne. Súd je povinný rozhodnúť o tom, či predmetným právnym úkonom boli alebo neboli naplnené podmienky uvedené v ustanovení § 42a OZ“.

2.8. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalobcovi priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnej žalovanej.

3. Uznesením č. k. 11Co/362/2019-298 z 13.10.2020 Krajský súd v Košiciach pripustil zmenu na strane žalobcu, v zmysle ktorej pôvodný žalobca S Slovensko, spol. s r.o., so sídlom v Bratislave, Tomášikova 17, IČO: 35 812 419 z konania vystúpil a na jeho miesto vstúpila do konania ako žalobca Slovenská sporiteľňa, a. s., so sídlom Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sa, vložka č.: 601/B.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný v zákonnej lehote dovolanie z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) CSP spolu s návrhom na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku. Navrhol zrušenie rozsudku odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP dovolacím súdom a vrátenie veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Navrhol prisúdenie náhrady trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

4.1. Žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) videl porušenie svojho práva na spravodlivý proces v postupe súdu prvej inštancie, ktorý nevypočul konateľa žalovaného ako osobu podľa obchodnoprávnej úpravy zodpovednú za vedenie účtovníctva. Argumentoval, že konateľ žalovaného by sa vedel vyjadriť kvalifikovane k otázke vyplatenia kúpnej ceny a účtovníctva žalovaného.

4.2. Dovolateľ po uvedení teoretických záverov týkajúcich sa riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia ako aj princípu kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbrani v súdnom konaní uviedol, že z dôvodov dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nevyplyvajú náležitosti odôvodnenia rozsudku (úvahy o skutkových aj právnych záveroch), absentuje logickosť a konzistentnosť súdneho rozhodnutia, ktoré trpí nedostatkom prepojenia zistených skutkových poznatkov a aplikovaného právneho posúdenia veci. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu „pôsobí ako celok nepresvedčivo, zmätočne a je nepreskúmateľné a nezákonné“. Preskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu podľa dovolateľa nie je zabezpečená ani v dovolacom konaní, pretože odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nie je dostatočným podkladom pre uskutočnenie dovolacieho prieskumu.

4.3. Zo strany súdu prvej inštancie bolo podľa dovolateľa nesprávne konštatované, že žalovaný musel mať vedomosť o úmysle povinného ukrátiť veriteľa - žalobcu. Odvolací súd v tomto smere dôvodil aj tým, že pri kúpe nehnuteľností mal byť žalovanému ako kupujúcemu zrejmý úmysel predávajúceho dlžníka ukrátiť svojho veriteľa už na základe toho, že nehnuteľnosť mala byť zaťažená záložným právom. Uvedené nemá oporu v platnej právnej úprave, ktorá prevod vlastníctva k nehnuteľnosti zaťaženej záložným právom nezakazuje a nespája s ním žiadnu právnu fikciu či prezumpciu. Úvahy odvolacieho súdu dovolateľ označil za scestné, jeho rozhodnutie za zmätočné, resp. nepreskúmateľné pre rozpornosť jeho záverov. Žiadny právny predpis neukladá povinnosť preverovania si budúceho zmluvného partnera v príslušnom registri vedenom Slovenskou komorou exekútorov. Nepreskúmaním tohto registra žalovaný nemohol pochybiť. Výhodnotenie uvedeného v neprospech žalovaného ako dôkazu o jeho

vedomosti o úmysle dlžníka ukrátiť svojho veriteľa nemá oporu v platnej právnej úprave ani vo výsledkoch dokazovania. Nikoho nemožno sankcionovať za opomenutie konania, ktoré nie je uložené zákonom alebo na základe zákona.

4.4. Dovolateľ tiež tvrdil, že kúpna cena bola dohodnutá ako ekvivalentná, pričom v zmysle rozsudku Krajského súdu v Žiline sp .zn. 13Cob/94/2015 ekvivalentné právne úkony nemôžu byť odporovateľnými. Aj pre prípad nevyplatenia kúpnej ceny by sa majetok povinného nezmenšil, len by zmenil svoju podobu z hmotného nehnuteľného majetku na nehmotnú peňažnú pohľadávku, čo súd nezohľadnil a k tejto argumentácii žalovaného nezaujal relevantné stanovisko. Žalobca argumentoval neekvivalentnosťou kúpnej ceny až v štádiu odvolacieho konania, čo malo povahu novoty. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo/549/2001 bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno o tom, že dlžníkove právne úkony ukracujú uspokojenie pohľadávky veriteľa, nesie veriteľ. Žalobca nepredložil žiaden listinný dôkaz týkajúci sa účtovníctva žalovaného napriek tomu, že takú možnosť mal z verejne dostupného registra účtovných závierok, z obsahu ktorých by vedel konštatovať údajné neuhradenie kúpnej ceny.

4.5. Návrh na odklad vykonateľnosti dovolateľ odôvodnil tým, že dovolaním napadnutý rozsudok v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie predstavujú voči žalovanému exekučný titul. Žalovaný sa nachádza v zlej finančnej situácii najmä z dôvodu nepriaznivých finančných dopadov tzv. korona krízy na jeho podnikanie a s tým spojeným reálnym poklesom tržieb. Vykonaním exekúcie je ohrozená existencia žalovaného, ktorý by zrejme musel vstúpiť do likvidácie.

5. Žalobca vo vyjadrení navrhol dovolanie žalovaného s poukazom na § 448 CSP ako nedôvodné zamietnuť. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Argumentoval nenaplnením dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. V konkrétnostiach uviedol, že žalovaný mohol navrhnúť vykonanie výsluchu konateľ a kedykoľvek od začiatku konania a mal povinnosť urobiť tak čo najskôr, povinnosť zabezpečiť jeho účasť a vopred o tom informovať súd aj žalobcu (argumentoval ustanoveniami Civilného sporového poriadku vzťahujúcimi sa na výsluch svedka). Stotožnil sa s postupom súdu prvej inštancie, ktorý rozhodol, že výsluch konateľ nevykoná s ohľadom na zásadu hospodárnosti a efektívnosti konania aj na to, že žalovaný mohol navrhnúť vykonanie takéhoto dôkazu už skôr, čo neurobil a svojím postojom (odročovanie viacerých pojednávaní z dôvodov na strane žalovaného) v konaní opakovane maril celý proces rozhodovania vo veci. Postupom okresného súdu žalovanému nebola znemožnená realizácia jeho procesných práv. V zmysle rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu (uznesenie sp. zn. 8Cdo/211/2016) prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Zásada kontradiktórnosti nemôže byť porušená, ak je strana sporu nečinná tak, ako bol žalovaný. Žalovaný predniesol len všeobecné tvrdenia o zmätočnosti rozhodnutia, neuviedol, v čom konkrétne rozhodnutie odvolacieho súdu pôsobí nepresvedčivo, je nepreskúmateľné a nezákonné. Podľa žalobcu rozhodnutia súdov oboch inštancií sú odôvodnené náležite po stránke skutkovej aj právnej, ich dôvody nie sú protirečivé a nepopierajú pravidlá formálnej a právnej logiky. Za právne irelevantné považoval žalobca tvrdenia dovolateľ a o návrhu na odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku, pretože absentuje zákonná podmienka prezumovaná v zmysle § 232 ods. 2 a § 444 ods. 1 CSP (napadnuté rozhodnutie súdu druhej inštancie neukladá povinnosť niečo plniť).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ príp. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

7. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou

súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

8. Dovolateľ vytýkal odvolaciemu súdu nedostatočné odôvodnenie a arbitrárnosť jeho rozsudku a spolu s okresným súdom aj pochybenie pri vykonaní dokazovania a hodnotení dôkazov.

9. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, obsahuje aj právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie skutkových poznatkov (poznatkov o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú prejednávany nárok). Súd v civilnom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V súlade s tým Najvyšší súd SR ustálil svoju judikatúru (napr. rozhodnutia sp. zn. 4Cdo/100/2018, 5Cdo/202/2018, 5Cdo/138/2018) v tom smere, že procesnému právu strany sporu navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak neurobil.

10. Medzi procesné pravidlá dokazovania v sporovom konaní patrí tzv. koncentrácia konania. Podľa § 153 ods. 1, 2 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadať, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

11. Koncentrácia konania znamená, že strany sporu sú oprávnené vykonať niektoré procesné úkony iba v jeho určitom štádiu konania, nie kedykoľvek v jeho priebehu. „Ak procesný úkon strany, ktorý podlieha koncentrácii konania, nie je vykonaný včas, nespôsobuje (za zákonom ustanovených podmienok) procesnoprávne účinky. Absencia procesno-právnych účinkov sa prejaví v tom, že súd na procesný úkon neprihliada. Procesné úkony strán sporu, ktoré podliehajú koncentrácii konania, sú prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany. Z normatívneho hľadiska má koncentrácia konania za následok osobitné procesno-právne sankcie (v podobe neúčinnosti procesného úkonu strany sporu) za to, že strana sporu porušila procesnú povinnosť riadneho vedenia sporu (procesná diligencia).“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 577). Včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany vyhodnotí podľa okolností každého jedného konkrétneho prípadu súd. Procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr, ak by konala starostlivo. Ak neexistujú osobitné dôvody, v zásade platí, že predloženie skutkových tvrdení alebo dôkazných návrhov až na pojednávaní nie je včasné. Napriek tomu je v diskrečnej právomoci súdu poskytnúť strane sporu na pojednávaní lehotu na dodatočné splnenie povinnosti tvrdiť a navrhnúť dôkazy (tamtiež str. 578).

12. Jedným z dôkazných prostriedkov je výsluch strany. Civilný sporový poriadok v § 195 ods. 1 ustanovuje, že na návrh môže súd nariadiť výsluch strany o tvrdených skutočnostiach, ktoré v konaní vyšli najavo, ak ich nemožno preukázať inak; ustanovenie § 150 ods. 2 tým nie je dotknuté. Na tomto mieste dovolací súd zdôrazňuje, že výsluch štatutárneho zástupcu právnickej osoby, ktorá je stranou sporu je výsluchom strany sporu, nie výsluchom svedka, ako uvádza vo svojom vyjadrení žalobca. Predmetom jeho výpovede môžu byť okolnosti týkajúce sa právnickej osoby nastavšie v dobe, kedy vykonával štatutárny zástupca funkciu štatutárneho orgánu tejto strany. Výsluch strany sporu je však, ako vyplýva z § 195 ods. 1 CSP, iba podporným dôkazom (tento dôkaz môže súd vykonať iba vtedy, ak tvrdenú skutočnosť nemožno preukázať inak). Súd na návrh strany sporu nariadi vykonanie takéhoto dôkazu iba na preukázanie skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo a ktoré preukázať iným spôsobom nie je možné.

13. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že žalovaný bol vyzvaný na vyjadrenie sa k žalobe uznesením súdu prvej inštancie č. k. 4C/158/2016-77 zo dňa 15.08.2017, ktoré bolo jeho právnej zástupkyňi doručené dňa 23.08.2017 spolu s poučením o procesných právach a povinnostiach strán sporu vrátane poučenia podľa § 153 Civilného sporového poriadku. Vo vyjadrení k žalobe zo dňa 06.09.2017 žalovaný namietol nedostatok pasívnej legítimácie žalovaného. Súd prvej inštancie vo veci určil niekoľko termínov pojednávania, ktoré boli následne z dôvodov prevažne na strane žalovaného zrušené. Na pojednávaní konanom dňa 15.05.2018 sa právna zástupkyňa žalovaného vyjadrila okrem iného k dojednaniu kúpnej ceny ako ekvivalentnej. Právny zástupca žalobcu navrhol vykonať dokazovanie preskúmaním odplatnosti kúpnej zmluvy tak, aby bolo žalovanému uložené preukázať z účtovníctva, kedy a akým spôsobom bola kúpna cena, resp. výška rovnajúca sa kúpnej cene poukázaná. Žalovaný v tomto štádiu konania návrhy na doplnenie dokazovania nemal. Následne súd prvej inštancie žalovaného opakovane vyzýval na preukázanie odplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej 06.07.2016, teda že kúpna cena bola skutočne vyplatená, a to aj listinným dôkazom z účtovníctva. Výzva bola niekoľkokrát súdom prvej inštancie opakovaná, ako uvádza aj odvolací súd v bode 21. odôvodnenia svojho rozsudku. Až v závere pojednávania uskutočneného dňa 16.04.2019 (po viac ako roku a pol od doručenia žaloby) právny zástupca žalovaného uviedol, že „čo sa týka odplatnosti kúpnej zmluvy, navrhuje vypočítať konateľa žalovaného, ktorý v tom čase bol E. W., či tento dôkaz súd vykoná, ponecháva na súd“. Právny zástupca žalobcu navrhol nepripustiť vykonanie tohto dôkazu s poukazom na § 153 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie vyhlásil dokazovanie za skončené a pojednávanie odročil na vyhlásenie rozhodnutia na deň 14.05.2019. V odvolaní žalovaný súdu prvej inštancie vytkol, že nevypočítal konateľa žalovaného, ktorý by sa bol vedel k otázke vyplatenia kúpnej ceny a účtovníctva žalovaného kvalifikovane vyjadriť. Dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný mal počas konania pred súdom prvej inštancie dostatočný časový priestor, aby v súlade s koncentračnou zásadou navrhol vykonanie dôkazu vypočítaním konateľa žalovaného. Nemožno prehliadnuť, že vykonanie takéhoto dôkazu najskôr navrhol žalobca, žalovaný však opakovane neposkytoval potrebnú súčinnosť. Výsluch konateľa žalovaného navrhol vykonať jeho právny zástupca až 16.04.2019, a to nie na preukázanie úhrady kúpnej ceny, ale na otázku odplatnosti kúpnej zmluvy s dovetkom, že vykonanie tohto dôkazu ponecháva na súd. Až v odvolaní žalovaný argumentoval tým, že konateľ žalovaného mal byť vypočítaný k otázke vyplatenia kúpnej ceny a účtovníctva žalovaného. Odvolací súd v bode 21. rozsudku uviedol, že žalovaný navrhol vypočítať konateľa E. W., no v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy bola konateľkou T. Z., teda E. W. nebol účastný pri uzavretí kúpnej zmluvy, nefiguroval ako spoločník ani konateľ v čase jej uzavretia žalovaným. Súhrn týchto okolností spôsobuje, že sa dovolací súd stotožňuje so záverom odvolacieho súdu v tom, že uvedeným postupom súdov nižších inštancií nebolo porušené právo žalovaného na spravodlivý proces.

14. Žalovaný v dovolaní iba všeobecne namietal, že v konaní pred odvolacím súdom neboli dodržané príslušné ustanovenia CSP týkajúce sa odôvodnenia rozhodnutí. K týmto námietkam treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými

zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal v argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

15. Odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Dovolateľ vytýkal iba všeobecne nedostatok úvah súdu o skutkových a právnych záveroch bez toho, aby špecifikoval, ktorá konkrétna skutková či právna okolnosť v rozhodnutí odvolacieho súdu absentuje. Dovolací súd sa nedomnieva, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí nedostatkom prepojenia zistených skutkových poznatkov a aplikovaného právneho posúdenia veci. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na skutkové závery súdu prvej inštancie, ktoré zopakoval v bodoch 2. až 5. svojho rozsudku. Poukázal na konanie dlžníka Z. Z., ktorému bola uložená rozhodcovským rozsudkom povinnosť plniť žalobcovi, na vedenie exekučného konania a na prevod nehnuteľného majetku na žalovaného kúpnu zmluvou zo 06.07.2016 v znení dodatku z 15.08.2016 napriek existencii záväzku dlžníka voči žalobcovi. Odvolací súd neopomenul, že v exekučnom konaní z iného majetku dlžníka nebola pohľadávka žalobcu uspokojená, za prevádzané nehnuteľnosti podľa výsledkov dokazovania kúpna cena nebola uhradená a dlžník sa jej zaplattenia nedomáhal. Na základe takéhoto správania sa dlžníka odvolací súd vyvodil, že týmto úkonom chcel zabrániť, aby z týchto nehnuteľností došlo k plneniu v prospech veriteľa. Dovolací súd konštatuje, že z takéhoto odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu (ktorý tvorí jednotu s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie) vyplýva prepojenie zistených skutkových poznatkov s aplikovaným právnym posúdením.

16. Dovolací súd v dovolacom prieskume zistil, že odvolací súd zohľadnil a zaujal relevantné stanovisko k argumentácii žalovaného týkajúcej sa dohody o kúpnej cene ako dohody ekvivalentnej. V podrobnostiach dovolací súd poukazuje na závery súdu odvolacieho uvedené v bode 24. jeho odôvodnenia, ktorého záver je (po vysvetlení, kedy ide o tzv. ekvivalentný právny úkon dlžníka), že z hľadiska odporovateľnosti právneho úkonu je rozhodujúci stav majetku dlžníka po vykonaní tohto právneho úkonu a bolo v záujme žalovaného preukázať, že kúpnu cenu nehnuteľnosti dohodnutú v kúpnej zmluve dlžníkovi vyplatil, kedy by nedošlo k zmenšeniu dlžníkovho majetku ako predpokladu pre úspešnosť odporovacej žaloby. Takéto odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je dostatočné a jasné. Na okraj dovolací súd poukazuje na to, že v tomto smere vyznieva protirečivo tvrdenie žalovaného, že žalobca nepredložil žiaden listinný dôkaz týkajúci sa účtovníctva žalovaného napriek možnosti, ktorú mu poskytuje verejne dostupný register účtovných závierok, na druhej strane samotný žalovaný namieta porušenie svojho práva na spravodlivý proces nevykonaním dokazovania práve za účelom údajov účtovníctva výsluchom jeho konateľa.

17. Pokiaľ dovolateľ prejavil v dovolaní svoju nespokojnosť s hodnotením dôkazov súdom prvej inštancie, dovolací súd pripomína, že hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku, normatívne rozvinutej v § 191 ods. 1 CSP. Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať

logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

18. Dovolací súd akcentuje, že dovolaním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu v procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (napr. tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov atď.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

19. Podľa obsahu dovolania (§ 124 CSP) dovolateľ nesúhlasí so skutkovým záverom súdov nižších inštancií, že žalovanému ako kupujúcemu mal byť zřejmý úmysel predávajúceho dlžníka ukrátiť svojho veriteľa na základe záložného práva, ktorým bola nehnuteľnosť zaťažená v čase kúpy, keď si žalovaný mohol svojho zmluvného partnera preveriť v príslušnom registri vedenom Slovenskou komorou exekútorov. Žalovaný tvrdil, že vyhodnotenie uvedeného v jeho neprospech ako dôkazu o vedomosti o úmysle dlžníka ukrátiť svojho veriteľa nemá oporu v platnej právnej úprave ani vo výsledkoch dokazovania. Dovolací súd len v stručnosti udáva, že nejde o kľúčovú okolnosť prípadu, ale iba o jednu z mnohých ďalších (zhora uvedených) okolností, z ktorých súdy vyvodili úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. Závery súdov nižších inštancií o vedomosti žalovaného ako kupujúceho o úmysle predávajúceho ako dlžníka ukrátiť svojho veriteľa nie sú primárne odôvodnené existenciou ťarchy na prevádzanej nehnuteľnosti v podobe záložného práva, ide len o jeden z mnohých v reťazi dôkazov. Takýmto skutkovým zistením (ktorého správnosť nie je dovolací súd oprávnený zisťovať) prameniacim z vyhodnotenia dôkazov preto nemohlo dôjsť k vade zmätočnosti, ktorá by vyplývala zo zásadného a ústavne neakceptovateľného porušenia pravidiel hodnotenia dokazovania.

20. Dovolací súd uzatvára, že na základe dôvodov uvedených dovolateľom, posudzujúc jeho dovolanie aj podľa obsahu (§ 124 CSP) dospel k záveru, že je daná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ale dovolanie nie je dôvodné. Dovolací súd v konaní pred súdmi nižších inštancií vadu zmätočnosti, ktorá by bola porušením práva žalovaného na spravodlivý proces, nezistil. Dovolací súd preto dovolanie po prejednaní veci bez pojednávania (§ 443 CSP, časť vety pred bodkočiarkou) podľa § 448 CSP zamietol.

21. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 rovnakého zákona. V dovolacom konaní bol plne úspešný žalobca, ktorému dovolací súd priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

22. Tento rozsudok prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.